

NOG ENIGE MARIENE MOLLUSKEN VAN AMELAND

door

Dick Hoeksema en Jaap de Boer

In 1973 publiceerde Lacourt een inventarisatie van de tot dat jaar van Ameland bekende mariene mollusken (1973a).

Gezien de lijst van Terschelling (Tanis & De Vries, 1959/1960) leek Ameland nog niet al zijn geheimen te hebben prijsgegeven. In het bijzonder vroegen we ons af of de familie der Pyramidellidae zich niet in meer vertegenwoordigers zou mogen verheugen (vergl. Hoeksema, 1977a) en of Turboella inconspicua (Alder) zich op Ameland in dezelfde hoeveelheden zou laten vinden als op Terschelling en Schiermonnikoog (vergl. Hoeksema 1975/1976/1977b).

Ter bevrediging van onze nieuwsgierigheid maakten we van 19 t/m 22 dec. 1976 enkele strandtochten op dit waddeneiland, waarbij ook het gruis de nodige aandacht kreeg. Ter afronding van ons onderzoek werden het CB, Vita Marina en Het Zeepaard nagekeken op de meest recente gegevens, die alle betrekking bleken te hebben op vondsten van Thijs W. de Boer en Bert Holt-hof. Laatstgenoemde bleek bereid hier nog niet-gepubliceerde bevindingen van de laatste jaren aan toe te voegen.

Opgesomd zullen nu worden de vondsten van de naar onze indruk op Ameland minder algemeen bekende soorten, waarbij een vermelding achter de letter A betekent: "uit een gruismonster van 340 gram, = ca. 0.8 liter, verzameld bij paal 14.2 op 19.XII.1976 uit door het opkomende water pas vrijgespoeld fijn materiaal onder een harde oostenwind", terwijl gegevens voorafgegaan door de letter B betrekking hebben op materiaal "uit een op 22.XII.1976 bij paal 14.8 verzamelde hoeveelheid gruis van 610 gram, = ca. 1.4 liter, op het strand afgezet bij een zachte-matige zuidenwind." Soorten, c.q. variëteiten, die niet

voorkomen in de lijst van Lacourt, worden aangeduid met een X. Vermelding van de initialen B.H. correspondeert met een vondst van Bert Holthof; R=recent, F=fossiel en de overige afkortingen spreken voor zichzelf.

- X Modiolus modiolus (L.), R
 - A: 6 juv. dbln, B: 4 juv. dbln (L: 1 à 2 mm; voor deze soort gehouden op grond van de baardige opperhuid)
 - 1 dbl. (lvd); 24.II.73, pl. 17, B.H. (Van Berge Heneg., 1974)
 - 10 dbln (2 juv.); 2.VI.73 en 15/19.X.73, pl. 5-6, uit kolonie Tubularia spec., B.H. (gemeld onder de naam Modiolus phaseolinus; Van Berge Henegouwen, 1974; Holthof, 1973)
 - 1 dbl. (vers, leeg, L 10.5 cm); 21.XII.76, vl.lijn pl 21, matige ZO-wind
 - 8 dbln, 2 kln (L 0.4-1.2 cm); 21/22.XII.76, pl 7.2-22, uit Tubularia indivisa L., matige ZO resp. Z-wind
 - 3 dbln; 5.IV.77, stormlijn pl 7-8, uit Tub., WNW-wind, B.H.
- X Aequipecten opercularis (L.) forma lineata Da Costa, R
 - 1 dbl. (H ca 1 cm); 6.IV.74, pl 5, veel grote gruisbanken, samen gevonden met 3 dbln A.opercularis s.s. van ruim 1 cm (1 lvd), zwakke NO-wind, B.H.
- X Chlamys varia (L.), F
 - 1 fr.; 21.XII.76, pl 17-22, verward in mosselkluit, matige ZO-w.
- Lucinella divaricata (L.), F
 - A: 1 dbl. !, 1 fr.
- Kellia suborbicularis (Mont.), R
 - 7 dbln (3 lvd?); 21.XII.76, pl 17-22, uit Tubularia indivisa L., matige ZO-wind
 - 2 abin; 1.I.78, vl.lijn pl 15-25, uit opengebroken oesterkolonie (De Boer, 1978a)
- X Montacuta substriata (Mont.), R
 - 1 Lkl.; 21.X.76, eblijn pl 13-16, uit gruis (De Boer, 1978b)
- X Goodallia triangularis (Mont.), R en F?
 - A: 1 kl., B: 1 dbl., 1 kl.
- X Sphaerocardium paucicostatum (Sow.), F
 - B: 1 juv. Rkl.
 - 1 Lkl. (H 31 mm); 22.XII.76, vl.lijn pl 17.5, zachte-matige Z-wind.
- Spisula elliptica (Brown), R?
 - 1 Rkl (H 12.4 mm); 20.XII.76, pl 14.5, uit afzetting van kokertjes van Lanice conchilega (Pallas), matige O-wind
- X Angulus pygmaeus (Lovén), R
 - A: 1 kl., 3 frn; B: 2 juv. dbln, 4 juv. kln, 3 frn
- X Sphenia binghami Turton, R
 - 20 dbln (1 lvd?), 2 kln; 21.XII.76, pl 17-22, uit Tubularia indivisa L., matige ZO-wind
 - 1 dbl. (3 mm); 5.IB.77, stormlijn pl 7-8, uit Tubularia spec., WNW-wind, B.H. (det. J.J. van Aartsen)

- X Corbula gibba gibba (Olivì), F
- A: 1 fr.
- Ook gemeld door Lacourt (1973b)
- Hiatella arctica arctica (L.), R
- 8 dbln, 2 kln; 22.IV/2.VI/19.X.73, pl. 6-7, uit Tubularia spec., B.H. (Van Berge Henegouwen, 1973/1974; Holthof, 1973)
- 1 dbl.; 21.X.75, vl.lijn pl 9, uit Tub. spec., vrijwel windstil, B.H.
- 1 dbl. (ca. 1 cm); 17.X.76, vl.lijn pl 6.6, uit boorgangen in hout, OZO-wind, B.H.
- 3 dbln, 3 kln (2-6 mm); 5.IV.77, stormlijn pl 7-8, uit Tubularia spec., WNW-wind, B.H.
- Pholas dactylus L., F
- 1 fr.; 24.II.73, pl 17, B.H. (Van Berge Henegouwen, 1974)
- X Psiloteredo megotara (Hanley), R
- 1 dbl., 2 paletten; 18.X.73, pl 7, uit stukjes hout, O-wind, B.H. (Holthof, 1973; Van Berge Henegouwen, 1974)
- X Thracia papyracea (Poli), R en F?
- A: 2 juv. kln, 3 frn; B: 7 juv. kln, 5 frn
- 1 kl.; 29.XII.77, vl.lijn pl 16-20, uit gekraakte horen van een wulk (De Boer, 1978a)
- Lacuna vincta (Mont.), R
- A: 4 exn, B: 1 ex. (H ca. 1 mm)
- X Lacuna parva (Da Costa), R
- 2 exn (H ca. 1.5 mm); 18.X.76, pl 7.4, uit fijn gruis, OZO-wind, B.H. (det. J.J. van Aartsen)
- X Alvania lactea (Michaud), F
- B: 1 fr.
- Cingula semicostata aculeus (Gould), F
- A: 2 exn, B: 1 ex.
- Turboella inconspicua (Alder), F?
- A: 194 exn (ca. 50 min of meer beschadigd),
B: 359 exn (ca. 70 min of meer beschadigd)
- Tornus subcarinatus (Mont.), F?
- A: 2 exn, B: 1 ex.
- X Skeneopsis planorbis (Fabr.), R?
- A: 2 exn, 1 fr.; B: 4 exn, 10 frn
- X Caecum glabrum (Mont.), F
- B: 1 fr.
- Bittium reticulatum (Da Costa), F
- A: 9 frn, B: 9 exn, 18 frn (betrekkelijk klein materiaal)
- 1 ex.; 6.IV.74, pl 5, veel grote gruisbanken, zwakke NO-wind, B.H.

- Epitonium clathrus (L.), R en F?
- A: 2 juv. exn, B: 2 juv. frn
- Verscheidene exn van deze soort werden al geraapt door B.H.
- X Epitonium clathratulum clathratulum (Kanm.), R en F?
- B: 3 exn, 1 fr.
- X Aclis minor (Brown), F
- A: 1 ex., B: 1 ex. (det. J.J. van Aartsen)
- X Aclis walleri Jeffreys, F
- A: 1 ex., B: 1 ex.
- X Graphis albida (Kanm.), F?
- B: 1 fr. (det. J.J. van Aartsen)
- X Sipho gracilis (Da Costa), R
- 1 ex.; 29.XII.77, vl.lijn pl 16-20 (De Boer, 1978a)
- X Hinia pygmaea (Lamarck), F
- B: 3 frn
- X Chrysallida obtusa (Brown), F
- A: 1 ex.
- Chrysallida sarsi Nordsieck (vroeger: C. decussata (Mont.)), F?
- A: 91 exn (ca. 60 min of meer beschadigd),
B: 290 exn (ca. 100 min of meer beschadigd)
- 5 exn; 26.II.74, pl 18.2, uit gruis, ZW-wind,
B.H. (det. J.J. van Aartsen)
- X Odostomia scalaris (MacGillivray), R
- A: 8 exn, 1 fr.;
B: 14 exn, 2 frn
- 2 exn; 18.X.76, pl 7.4, uit fijn gruis, OZO-wind,
B.H. (det. J.J. van Aartsen)
- 41 exn; 20.XII.76, pl 14.5, uit mosselkluit met
donkergekleurde byssusdraden, matige O-wind
- 15 exn (14 lvd); 21.XII.76, pl 17-22, uit mossel-
kluit met geelbruine byssusdraden verward met
een kolonie Tubularia larynx Ellis & Solander,
matige ZO-wind
- 10 exn; 29.XII.77, vl.lijn pl 16-20, uit mossel-
kluit. (De Boer, 1978a)
- X Odostomia plicata (Mont.), F
- A: 5 exn, B: 6 exn, 3 frn (det. J.J. van
Aartsen)
- X Turbonilla lactea (L.), F
- B: 2 exn, 1 fr.
- X Diaphana minuta (Brown), R?
- A: 1 ex., B: 1 fr. (det. J.J. van Aartsen)

3502 IA	Bibliotheek Staatsbosbeheer, Postbus 20020, Utrecht	Mcb 1979
3941 AA	mevr. J.W. den Haan, Park Boswijk 239, Doorn	Mc 1979
B 1979	W.J. Bosch, Gr. van Bronkhorststraat 1, 6247 BX Gronsveld	
	National Museum of Victoria, 285-321, Russell str., <u>Melbourne</u> , Victoria, Australië	Mb 1979
	J. Laporte, Rot 473, B-3221 <u>Nieuwrode</u> , België	Mcb 1979
	J. Tavernier, Regelsbruggestr., <u>Aalst</u> , België	Mcb 1979
	V. Ambrogio Orlando, Via Palermo 168, <u>Terrasini</u> , Italië	Mb 1979
	Societa Siciliana di Scienze Naturali, c/o Istituto di Zoologia Via Archirafi 18, 90123 <u>Palermo</u> , Italië	Mb ruiladres
	University of Tsukuba Library, Sakura-Mura, Ibaraki-ken, Japan	Mb 1979
	Slovenska Akademija, Znanosti Umetnosti, Bibl. Novi Trg 4/1 <u>Ljubljana</u> , Joegoslavië	Mb 1979
	Serials Dept., University of Colorado Libraries, <u>Boulder</u> , Colorado, 80309 USA	Mb 1979
	San Diego Soc. Natural History Library, PO Box 1390, <u>San Diego</u> , CA 92112 USA	Mb 1979
	Kadar Press Corp., KD-0133-AMB, 300 Hempstead Tpke, <u>West-Hempstead</u> , N.Y., 11552 USA	Mb 1979
	E. Zweers, Schumannstraat 25, D-4550, <u>Bramsche-1</u> , West- Duitsland	Mcb 1979
	Club Conchylia EV, Am Steinern Kreuz 40, D-6100, <u>Darmstadt</u> , West Duitsland	Mc ruiladres
	Conchological Society of S. Africa, PO Box 98, <u>Howard Place</u> , 7450 Cape, Zuid Afrika.	Mb ruiladres